

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort:

Bedrag: € 0,00

Financiële consequenties opdracht / uitbesteding:

Kostensoort:

Bedrag: € 0,00

Gedeputeerde

belast met

behandeling:

A.J. van der Maas

Vergadering PS:

6 april 2018

Nr:

Agenda nr:

Vergadering GS:

27 februari 2018

Nr:

18005454

Onderwerp:

Financiën Westerschelde Ferry B.V.

VOORSTEL

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

In 2016 en 2017 had de WSF een verlieslatende exploitatie. Ook de begroting voor 2018 heeft een tekort. Cumulatief totaalbeeld per 31-12-2018 is -/- € 932.651. Bij oprichting van de WSF (eind 2014) is een meerjarenbegroting opgesteld waaruit bleek dat er een jaarlijks tekort zou zijn van € 0,3 miljoen. Er is toen geen voorziening getroffen. Er is nu een financieel noodverband nodig ter grootte van het zich voordoende financieel tekort. De financiële 'hobbel' in 2018 is wel een signaal om financieel orde op zaken te stellen voor de periode 2019 tot 2024. De maatregelen zoals vastgesteld in de toekomstverkenning (verhoging tarieven en inkrimpen dienstregeling, ondersteund door meer beleving) zijn daar onderdeel van.

Doordat de oplossing voor 2018 niet bij de WSF gevonden kan worden zal er binnen de Provincie Zeeland naar oplossingen gezocht moeten worden. Dit kan vanuit verschillende rollen die de Provincie heeft in de aansturing van de WSF. Vanuit de rol van concessieverlener en eigenaar/verhuurder van de schepen, aanlandvoorzieningen en gebouwen is het nodig om de concessie beschikking te wijzigen, dit is juridisch gezien niet mogelijk. Vanuit de rol van aandeelhouder kan een kapitaalstorting worden gedaan. Voorgesteld wordt om dit in de vorm van een agiostorting te doen waarmee het eigen vermogen van de WSF met € 932.651 wordt opgehoogd tot € 655.746. Door deze oplossing ontstaat er weliswaar geen sluitende begroting, maar hiermee kan wel het negatieve eigen vermogen per 31 december 2017 worden aangezuiverd en kan het exploitatie tekort over 2018 worden opgevangen.

Ter dekking van het voorstel is binnen het resultaat 2017 en in de begroting 2018 gezocht naar mogelijkheden. Dit heeft als resultaat opgeleverd dat er binnen bestaande WSF budgetten de mogelijkheid is om middelen te herschikken. Het gaat om een bedrag van € 483.000. Voor het overige deel van € 450.000 wordt voorgesteld om de algemene reserve te benutten.

Wat willen we bereiken?

Doel van dit voorstel is het negatieve eigen vermogen van de WSF aan te zuiveren en een sluitende begroting voor 2018 mogelijk te maken.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

De werkelijke resultaten 2015 en 2016, het voorlopige resultaat 2017 en de begroting 2018 geven het volgende beeld:

	2015	2016	2017	2018
Resultaat	€ 45.348	€ -83.292	€ -238.961	€ -655.746
Cumulatief	€ 45.348	€ -37.944	€ -276.905	€ -932.651

Oorzaken van de negatieve exploitatie zijn: een lagere exploitatiebijdrage (door negatieve index) bij stijgende kosten van zowel personeel als onderhoud; daarbovenop lagere inkomsten uit kaartverkoop.

Toelichting:

De exploitatiebijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de concessieovereenkomst. Conform de marktuitvraag uit 2014 is daarin opgenomen dat de exploitatiebijdrage van de provincie wordt geïndexeerd met een gewogen gemiddelde van landelijke indexcijfers over lonen, brandstof en consumptie. Deze index is nu voor het tweede opeenvolgende jaar negatief (2016: -2,1%; 2017: -1,2%). Hierdoor heeft de WSF over 2016 en 2017 ca. € 160.000 minder inkomsten terwijl de werkelijke kosten voor onderhoud, personeel en brandstof voor de Westerschelde Ferry BV zijn gestegen. Daar komt bovenop dat het aantal reizigers in 2017 bijna 5% lager is dan in 2015.

Bij oprichting van de WSF (eind 2014) is een meerjarenbegroting opgesteld waaruit bleek dat bij handhaving van tarieven en dienstregeling er een jaarlijks tekort zou zijn van € 0,3 miljoen. Ook in het voorstel aan Provinciale Staten (nr.: BLD-162) is dit jaarlijks tekort expliciet vermeld. Er is toen geen voorziening getroffen en gelet op de financiële ontwikkeling was daar in 2015 en (in mindere mate) 2016 en naar aanleiding van de begroting 2017 ook geen reden voor.

Op 4 november 2016 is er voor het fietsvoetveer een toekomstverkenning vastgesteld. Daarin is afgesproken om toe te werken naar één boot met een uurdienst. Het is de bedoeling om dit omstreeks 2024 te realiseren, maar in de tussentijdse periode ook al de nodige besparingen te realiseren en extra opbrengsten te genereren door aanpassing van de tarieven en dienstregeling. En met het verbeteren van de beleving wordt meerwaarde gecreëerd voor de reizigers. Deze maatregelen konden in 2017 nog niet doorgevoerd worden vanwege de benodigde voorbereidingstijd, terwijl zich inmiddels al wel een groter financieel tekort voordeed (overigens nog binnen hetgeen werd verwacht bij het oprichten van de BV). Voor 2018 loopt dit tekort verder op en is ingrijpen noodzakelijk.

- Tarieven
Verhogen van tarieven om de opbrengsten te verhogen heeft alleen zin als de vraaguitval beperkt blijft. Om hier goed inzicht in te krijgen, is in 2017 onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om de prijzen aan te passen. Het eindrapport wordt binnenkort verwacht waarbij de uitkomsten zullen worden gepresenteerd aan de portefeuillehouder en de directie van de WSF. Op basis van het onderzoek volgt een voorstel voor aanpassing van de tarieven. Zowel in 2017 als in 2018 zijn de tarieven met de normale index bijgesteld. Een volledig nieuwe tariefstructuur is per 1-1-2019 voorzien (start nieuwe concessie). Derhalve levert dit geen dusdanige verhoging van de opbrengsten op zodat in 2018 het tekort kan worden opgelost.
- Dienstregeling
Eind 2017 is er een nieuwe dienstregeling vastgesteld waarbij een groot aantal afvaarten is geschrapt. Dit is gedaan om de kosten te besparen en langzaam toe te gaan werken naar de situatie van één boot per uur. Tegelijk is het ook in lijn met de autonome ontwikkeling van lagere reizigersaantallen. Dit heeft tot commotie geleid, waarop besloten is om één specifieke afvaart voorlopig te handhaven. Dit heeft tot gevolg dat er niet geschrapt kan worden in het aantal ploegen waarmee de diensten gedraaid worden. De besparing wordt daarmee niet gerealiseerd, de meerkosten in de begroting 2018 van deze extra afvaart zijn € 75.000. Ook hier moeten we ons dus richten op de nieuwe concessie.
- Beleving
In 2017 is in samenspraak met de VVV, Economische Impuls en een extern bureau stilgestaan bij de verschillende mogelijkheden om aantrekkelijker te worden voor de toerist door meer beleving toe te voegen aan de WSF. Dit heeft geleid tot een aantal praktisch uitvoerbare ideeën voor de korte termijn en een visie voor de langere termijn. Het is de bedoeling dat de praktisch uitvoerbare zaken voor het toeristenseizoen 2018 gerealiseerd zijn.

Conclusie is dat voor 2018 er een financieel noodverband nodig is ter grootte van het zich voordoende financieel tekort. Met daarbij de aantekening dat dit tekort over de periode 2015 t/m 2018 genomen nog binnen de bandbreedte is zoals voorzien is bij de oprichting van de BV.

De financiële 'hobbel' in 2018 is – hoewel niet onverwacht – wel een signaal om financieel orde op zaken te stellen voor de periode 2019 tot 2024. De eerder beschreven maatregelen (verhoging tarieven en inkrimpen dienstregeling, ondersteund door meer beleving) zijn daar onderdeel van. Maar er is meer nodig, mede door het licht dalende aantal reizigers.

De concessie loopt eind 2018 af en dat schept per 1-1-2019 mogelijkheden om, aanvullend op de beschreven maatregelen, tot een sluitende begroting te komen. Bijvoorbeeld een vorm van indexering die meer recht doet aan de kostenstructuur van de veerdienst (brandstof, onderhoud, personeel). Dit moet nog verder uitgewerkt worden. Ook is dan mogelijk doorwerking te verwachten van de aanpak door de directie van het hoge ziekteverzuim. Daarnaast wordt er extern advies gevraagd op de exploitatie en toekomstbestendigheid van de WSF. Aan de hand van de uitkomsten van het advies zal gekeken worden hoe de toekomstvisie versneld gerealiseerd kan worden alsmede hoe omgegaan moet worden met de voorziene tekorten van 2019 tot de ingebruikname van een nieuwe boot. Dit is van belang om de begroting voor 2019 en verder vast te kunnen stellen.

Wat doen we daarvoor?

Doordat de oplossing voor 2018 niet bij de WSF gevonden kan worden zal er binnen de Provincie Zeeland naar oplossingen gezocht moeten worden. De Provincie kent verschillende rollen in de aansturing van de WSF:

- 1.) concessieverlener
- 2.) eigenaar/verhuurder van de schepen, aanlandvoorzieningen, gebouwen
- 3.) aandeelhouder.

Nadere analyse leert dat vanuit elk van deze rollen financiële compensatie mogelijk is. Toelichting:

Ad.1 Concessieverlener

Voor de exploitatie van het fietsvoetveer heeft Provincie een concessieovereenkomst met de WSF gesloten. Daarin is een jaarlijkse exploitatiebijdrage geregeld van +/- € 2,8 miljoen per jaar. Het beschikbaar stellen van een hogere exploitatiebijdrage voor de periode 2015-2018 is juridisch gezien niet mogelijk doordat de concessiebeschikking dient te worden aangepast.

Ad. 2 Eigenaar/verhuurder van de schepen, gebouwen en aanlandingsvoorzieningen

Alle infrastructuur, inclusief de schepen zijn in het bezit van de Provincie Zeeland. Deze worden aan de WSF verhuurd. Tevens ontvangt de WSF een vergoeding van de Provincie Zeeland. Deze is gelijk aan de huur. Hierover zijn binnen de concessiebeschikking afspraken gemaakt. Om binnen de rol als eigenaar/verhuurder het exploitatie tekort en het negatieve eigen vermogen te dekken, is derhalve ook een wijziging van de concessiebeschikking benodigd. Dit betekent dat dezelfde situatie zich voordoet als bij de rol als concessieverlener.

Ad 3. Aandeelhouder

Als Provincie vanuit haar rol als aandeelhouder het fietsvoetveer in stand wil houden dan is er een extra kapitaalstorting nodig. Dit is mogelijk in de vorm van een agiostorting, waarmee het eigen vermogen van de WSF met € 932.651 (cumulatief negatief eigen vermogen per 31-12-2018) wordt opgehoogd tot € 655.746. Door deze oplossing ontstaat er weliswaar geen sluitende begroting, maar hiermee kan wel het negatieve eigen vermogen per 31 december 2017 worden aangezuiverd en kan het exploitatie tekort over 2018 worden opgevangen. Deze oplossing past binnen het kader van de aanwijzing als Dienst van Algemeen en Economisch Belang.

Op basis van bovenstaande adviseren wij u om een agiostorting te doen waardoor het negatief eigen vermogen wordt aangezuiverd en het exploitatietekort 2018 opgevangen kan worden.

Wat mag het kosten?

Voor de agiostorting is een bedrag van € 932.651 benodigd. Om dit bedrag te kunnen dekken is binnen het resultaat 2017 en in de begroting 2018 gezocht naar (besparings-)mogelijkheden. Binnen bestaande WSF budgetten kan door herschikking een bedrag gevonden worden van € 483.000. Dit is mogelijk door wijzigingen in de onderhoudsplanning, een aanpassing van de wijze van indexering en een wijziging in de hoogte van de

huurbedragen. Voor de overige te dekken kosten van € 450.000 wordt voorgesteld om de algemene reserve te benutten.

Financiële consequenties externe inhuur: geraamd op (kostensoort)

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde staten,
Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris.

Ontwerp-besluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 27 februari 2018, nr. 18005454;

besluiten:

- In te stemmen met een eenmalige bijdrage in de vorm van een agiostorting van € 932.651 als oplossing voor het negatief eigen vermogen en de verlies latende exploitatie 2018 van de Westerschelde Ferry B.V.
- Instemmen met begrotingswijziging en dekking:
 - herschikking binnen bestaande WSF budgetten van € 483.000;
 - onttrekking van € 450.000 aan de algemene reserve.